

njih plačila, jim po toči storjene škode in dodeleniga povračila prejel: me ni bilo treba lani clo nič k temu nagovarjati; prederzmem se, grem po vsih nogradih pogledat svoje grojzde, najdem, ko bi ga brat bratu dal, bi moglo 1774 gold. vredno biti, in pošljem v Ljubljano 48 gold. 7 kraje. in še od vsacih sto sadne vrednosti po 10 kraje. za vse stroške oskerbniskiga društva, tedej vkup 51 gold.

Na 25. dan po poslanih in že pozabljenih denarjih pride huda ura; toča mi nekatere nograde takó oklesti, de je bila cenjena škoda 388 gold. 27 kraje. Verjemite mi, dragi bravci, de serce me ni tako močno ko drugekrat bolelo; mislil sim si, za mojih 51 gold. bo vender kej povračila. 30. listopada je bila v Terstu rajtinga sklenjena, in že čez 8 dni potem prejmem od gosp. Karingerja iz Ljubljane svojih 338 gold. 44 kraje. z naznanilam, de so mi še 49 gold. 43 kraje. dolžni ostali. Veliko raji bi bil vidil, de bi mi ne bila toča bila; kér sim pa pri nesreči za svojih 51 gold. prejel 338 gold. 44 kraje. in še up imam 49 gold. 43 kraje. prejeti, se mi zdi, kakor de bi mi bili ti denarji z nebes padli, in ne morem od menj, kakor de se tukej visoko veljavnemu oskerbniskimu društvu v Terstu in gosp. J. Karingerju za njih blagovoljno skerb in prizadevanje za občinsko dobro očitno zahvalim, in to kar koristno napravo vsem umnim kmetovavcam serčno in do živiga priporočim. Zavarovanja zoper točo ne bom svoje dni več pozabil, pa tudi moje sosede je to spodbodlo, de bodo raji v to bratovšnjo stopili.

Lani so že bili v našem društvu za 874,736 gold. zemeljskiga sadu zavarovali — tedej še enkrat toliko kot predlanjskim — zložili so bili 13,201 gold. 44 kraje. Toča je bila pa škode storila za 13,488 gold. 44 kraje. Opravniki po deželah so prejeli 660 gold. 5 kraje. — stroški za cenitve škod so znesli 779 gold. 35 kraje.; razdelili so tedej med pobite 11,762 gold. 9 kraje. in ostali so še vsim po primeri dolžni 1726 gold. 35 kraje. Kakor berž bodo dohodki višji od škod, bodo tudi zastanjke zravnovali. Nar več zavarovanih med Slovenci jih je bilo letas v Celjski in Dolenski kresli. — Gosp. grof Koronini na Dolenskim so bili svoj sad, 1760 gold. vrednosti, z 70 gold. in 24 kraje. zavarovali, točna škoda jim je bila cenjena na 720 gold., povračila so prejeli 627 gold. 50 kraje. — Krajci vseh treh kresij so lani zložili v zavarovanje zoper točo le 850 gold. 38 kraje., potegnili so pa za odškodovanje 2188 gold. 18 kraje. — Tako natisnjeno rajtingo lahko vidijo bravci pri vsacim opravniku okoli po dezelah.

V Ipavi 1. prosenca 1848.

Jan. Nep. Dolenc, ud c. k. krajske kmet. družbe.

Slovenska kmetijska šola v Terstu, slovensko v Laških Novicah oznanjena.

Z veseljem smo undan v Teržaškim laškim časopisu (Osservatore Triestino) sledeče slovensko oznanilo v slovenskim novim pravopisu brali, ktero od besede do besede radovednim domorodcem v Novicah na znanje damo; takóle se glasi:

Oznanilo.

*„Gledé na zadovoljni izid mestne kmetijske šole pretečeniga léta oznani podpisani ces. kralj. magistrat, de se bodo tudi léta bravno-kazarni poduki v slovenskim jeziku za kmečke mladenče tega teritorja davali. Začeli se bodo 26. dneva tekočiga mesca po gospodu Jerneju Radicu *),*

*) Kér nismo od te koristne slovenske kmetijske šole za kmečke mladenče dozdej nič vedili, bi nam častiti gosp. Radic močno vstrégli, ko bi nam hotli od te hvale vredne Teržaške naprave kaj več povedati. Vredništvo.

k temu namenjenimu učeniku, in bodo sledili zaporedama vsaciga nedeljniga jutra zgodaj. — Povrabijo se s tem starši in varhi, de naj obernejo v prid svojim sinovam in svojim pitomcam (mladenčem izročnim) to koristno napravo, ktere namen je pomnoženje potrebniiga kmetijskiga znanja med kmeti tega teritorja, in tako tudi pomnoženje njih sreče prihodnje. — Naporedati se znajo šolarji županam ali oskerbnikam zunanjih sosesk, kakor tudi v hiši šole kmetijske.“

Od ces. kralj. magistrata v Terstu

14. grudnia 1847.

Istrijski Slovenci med Teržaškim in Reškim morjem.

(Dalje.)

Nar pervo vam hočem enmalo popisati vére, prave in napčne, in tudi nekatere vraže našiga ljudstva.

Dragi Slovenci! vi radi radi berete od Amerike, od Jeruzalema, in clo od daljne Kine kaj noviga, od navad teh divjakov i. t. d.; ne boste le tudi radi brali navad tistiga ljudstva, ktero je po svoji kervi rodbina vaša? —

Vsi Slovenci Istrije so pravoverni kristjani; samo malo jih je Gerkov. Oni so prava bramba resnice, in brez od več jih pohvaliti, vémi, da večidel bi radi dali svoje življenje za véro svojih starejih. Oni se vadijo molitve in stvari stalne (dogmata) naše sv. vére od svojih redovnikov (duhovnikov), ktere jako častijo in spoštujejo. Sveti Oče Papež in prečastljivi škofi so jim, kakor svetniki z nebes. Za veliko čast in za posebno povikšanje si imajo, ako kak redovnik doide v njih hišo, in da se, kadar mu po navadi jesti in piti ponudijo, posluži. Res je, da so tudi nekteri med njimi, kteri ne spoštujejo ne cerkve, ne redovnikov; pa — kaj čmo — med vsako pšenico se ljulika najde. — Oni se stalno deržijo vsiga, kar nam naša s. katoljška cerkev zapoveduje, in če bi kdo kaj protivniga govoril, ali pa se rugal (norca delal) z Božjimi stvarmi, mu bo valje odgovoril: „Naša svita majka cirkva ovo vadii zapovida“ (Naša sveta mati cerkev to uči in zapoveduje).

Nar veči spoštovanje pa imajo do presvetiga rešnjiga Telesa, ktero imenujejo „prisveto Tilo“. — Za tem pa imajo posebno spoštovanje do Marije; kadar pride kak Njeni praznik, se pred ta dan postijo, naj bo post zapovedan, ali ne. — Ime Jezusovo in Marije, kakor tudi imena svetnikov in svetnic Božjih ne bodo nikdar izrekli, brez da bi valje tudi ne izgovorili: „Slava ino čast njima budi“. — Ne možkiga ne ženske ne boš najdel, da bi ne nosil zmizarne kronice (paternoštra) v žepu. Ravno pri ti priliki vam pa hočem tudi neko prazno véro od njih povedati. Oni mislijo, de molitva samo za tistiga veljá, kteriga je kronica, ne pa za tistiga, kteri moli na-njo; zato ne bo nikdar nobeden na kronico kakiga družiga molil, in če kdo najde kakošno kronico, jo da valje nazaj, misleči, da mu ne more biti koristna. —

(Dalje sledi.)

Černe in zlate bukve.

Pervi list létašnjih Novic je grajal Šiskarje, ki so gosposkniga ukaza pričakovali, de bi si stezo čez sneg do Ljubljane naredili. Kaj bote pa od tistih kmetov rekli, kteri, desiravno od gosposke povelje zadobivajo k taki ravnavi, pa se mu v bran staviti začno? Kaj ne, de so za take gerdúne černe bukve še premalo černe, in de po vsi pravici oistre kazni ali štrafinge zaslužijo? —

Smeledniška grajšina je že pred nekterimi léti dala narediti snéžen plaz ali mašino *), de jo od vasi do

*) Ktero v podobi danes braveam podamo, de bi si jo povsod napravili, kjer dozdej še ni znana. Vredništvo.